

JUTRANJE NOVOSTI

NARODNO RADIKALNI DNEVNIK

Izhaja vsak dan zjutraj, izvemši ponedeljke.

Mesečna naročnina:

v Ljubljani Din 10.—, po pošti Din 12.—, inozemstvo Din 20.—.

Uredništvo: Wolfova ulica št. 1/L — Telefon št. 213

Upravništvo: Marijin trg št. 8. — Telefon št. 44.

Oglasi po tarifu. Sprejemajo se je do 15 ure.
Pisnim vprašanjem naj se priloži znamka za odgovor.
Račun pri poštnem č.k. uradu št. 13.238.

Uvodna beseda

Temeljna načela, ki so vstvarila naše osvobodjenje in ujedinjenje v veliki narodni in državni zajednici kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev, so tako bistveno združena z vodilnimi smernicami Radikalne stranke v predvojni Srbiji, da je nemogoče razlikovati med državopolitično idejo naše svobode in med cilji sedanje državne Narodne radikalne stranke, ki je uresničila idejo združenja Slovencev, Hrvatov in Srbov v enotni politični narod v enotni parlamentarni in demokratični monarhiji pod narodno dinastijo Karadžorževićev.

Politika Narodne radikalne stranke, ustanovljene v januarju 1881, katere delovanje je bilo vedno pod nadzorstvom naroda in javnega mišljenja, je stremela predvsem po notranji državni ureditvi, po vsestranskem blagostanju državljanov po neodvisnosti države na zunanji in po rešitvi celokupnega južnoslovenskega vprašanja. Politična ideja radikalne parlamentarne skupine je izvojevala zmago nad avstrofiliško politiko Obrenovićev, ki so ovrli razvoj slovanstva na Balkanu. Radikalna vlada je vodila boje za osvoboditev balkanskih Slovanov izpod turškega jarma ter je v svetovni vojni izvršila veliko delo osvobodjenja Slovencev in Hrvatov.

Po izvršenem osvobodjenju in ujedinjenju je pričela Narodna radikalna stranka polagati temelje naši novi državi na podlagi edinstva in napredka. Pri tem, za našo bodočnost nad vse važnem delu pa so pokazali osvobodjeni Slovenci in Hrvati svoje popolno neznanje in nemoč, da bi pomagali pri državni stavbi, so formalno vse polno stranic, ki so ovirale parlamentarno delo, njihovi voditelji pa so hujskali in še hujskalo nepoučeno ljudstvo proti državi. V Sloveniji se je v tem oziru posebno odlikovala SLS, ki je v tesnem objemu s komunistično internacionalo nameravala izpodkopati temelje naše svobode.

Ker je Narodna radikalna stranka po svoji zgodovini, po svojem delovanju, po svojih uspehih in po svojih smernicah za bodočnost edina homogena, dosledna in močna nosilnica naše državne ideje, so osredotočili načelni in priložnostni nasprotniki naše državne in narodnopolitične skupnosti svoje razdirajoče delovanje naravnost proti nji v napačnem prepričanju, da bodo uničili ono, kar je sveto in nedotakljivo vsakemu resnično zavednemu Srbu, Hrvatini in Slovencu. Svoje delovanje so podpirali s trditvijo, da zastopajo mnenje ljudstva, ki ni zadovoljno z načinom vladanja.

Da se razčisti položaj, je NRS sporazumno s krono dosegla razpust narodne skupščine in dala ljudstvu možnost, da izrazi svoje mišljenje napram državi.

Volitve v narodno skupščino se bodo vršile s parolo: za državo ali proti državi! Politično trezni in zavedni Slovenci se brezdvomno ne bodo pustili voditi za nos od raznih, največ razrednih stranic, ki so brez vsakega pomena in vpliva v našem parlamentarnem in državnopolitičnem življenju, in katerih delovanje se razteza na zelo omejeno ozemlje.

Najmočnejša državna stranka, ki se službeno imenuje Narodna radikalna stranka kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev, ki obsega v svojem programu vse dele naše države in vse njene prebivalce, ki ne zasledijo nobenih plemenskih in verskih teženj, je raztegnila svoje delovanje tudi po vsej Sloveniji, kjer je bilo že do sedaj veliko število njenih pristašev, dasiravno stranka doslej še ni nastopala javno. Vrste narodnih radikalcev v Sloveniji, zlasti med uradnikom, inteligenco, med delavci, obrtniki in kmeti, so tako močne, da je bilo treba pričeti tudi pri nas s podobno organizacijo.

Ustanovili smo moralno in materialno zasnovan dnevnik, ki se bo kosal z vsemi ostalimi slovenskimi dnevniki tako z novinarskega, kakor vsakega drugega stališča, ki prihaja v poštev pri dobrem, za bodočnost ustanovljenem dnevniku. »Jutranje Novosti« bodo glasilo NRS, obenem pa bodo skrbno, točno, zanesljivo in objektivno poročale o vsem, kar je treba vedeti slehernemu čitatelju časopisa. Naš list bo zastopal na narodnopolitičnem programu vse-

stranske interese zavednih državljanov ter bo glasilo vseh narodno mislečih krogov brez razlike na vero in na družabne sloje. Podpiral pa bo tudi težnje naših neodrešenih bratov, saj je ravno narodnopolitična ideja bila in bo najintimnejša in najzanesljivejša vez med osvobojenimi in neodrešenimi brati.

Ponosno in z jasnim čelom stopamo na plan, prepričani, da bo končna zmaga naša, za kar nam garantirajo dosedanj veliki uspehi NRS in politična treznost

našega naroda. Ni daleč čas, ko bo vsak zaveden Srb, Hrvat in Slovenec tudi zaveden član NRS, ki je največja in najmočnejša stranka v državi, granitna zaslomba našega državnega obstoja in zdravega razvoja, legitimirana zastopnica resničnega demokratizma in socialne pravičnosti, stranka, s katero je združena usoda naše bodočnosti in naše države.

Program NRS pričnemo priobčevati jutri.

Radičevo hujskanje proti državi

Predsednik človečanske republike proti sporazumu s Srbijo — Radič izgublja pristaše.

Zagreb, 29. januarja. (M) Včeraj, v nedeljo dopoldne se je vršilo pred vseučiliško knjižnico volilno zborovanje hrvatske republikanske seljaške stranke. Shoda se je udeležilo mnogo kmetov iz okolice Zagreba. Še pred 10. so začeli seljaki prihajati v skupnino. Imeli so mnogo hrvatskih zastav, med njimi tudi eno v ameriških barvah. Ob četrt na enajst je prišel v kočiji predsednik republikanske seljaške stranke Stjepan Radič s soprogo. Pol ure kasneje je otvoril zborovanje podpredsednik stranke dr. Vladko Maček. Pozdravil je delavce in kmete, ki se borijo ramo ob ramo za pravice hrvatskega naroda. — Nato je povzel besedo predsednik stranke Stjepan Radič, ki je tudi s svoje strani pozdravil delavce, seljake in meščane. Radič je govoril o razvoju republikanske misli. Rekel je, da je v mednarodnem življenju opaziti dvoje: razvoj republikanske zavesti in človeškega socialnega čuta. Razpravljaj je o boljševiški kmetijski Rusiji. Ruski narod je strmo glasil carstvo in cerkveno vladno. Ta veliki slovanski narod je razburkal Azijo, in Azija se dviga. Danes je vsa Evropa za republiko, in to velja tudi za Azijo. Povsod hočejo narodi republiko človeštva. Ne samo Hrvati hočejo republiko, ampak tudi Srbi, »Ravnokar«, je dejal Radič, »sem dobil brzojavko iz Kragujevca, osrčja Pašičeve Sumadije, v kateri pošiljajo seljaški stranki republikanski pozdrav. Pričakujemo, da bo naša človeška politika dovela do tega, da se ves narod upre današnjemu režimu. Mi hrvatski republikanci bomo pri volitvah v bankski Hrvatski dobili 50 mandatorov, morda tudi 60—68. Mi imamo svoj državni zbor. Ako hočejo Srbi z nami govoriti, naj prej pridejo k nam v hrvatski zbor. Ako to priznajo, ne bo več ovire za sporazum z njimi. Ako se sporazum sklene, bo to dobro in bo to velika sreča.« Radič je sklenil svoj govor z vzkliki republik, katere so poslušalci živahno spremljali. Za njim je povzel besedo kmet Cvetković, ki je naglašal važnost današnjih volitev in dejal, da bodo odločile, ali bo Hrvatska obstajala ali ne. Govorili so še poslanca Mijo Stuparić in Ilija Martinović ter zastop-

Kontrola male antante nad Bolgarsko in Madžarsko.

Beograd, 29. januarja. (B) »Tribuna« doznava iz poučenega vira, da so se države male antante domenile, da zahtevajo od zaveznikov, naj poverijo mali antanti kontrolo nad Bolgarsko in Madžarsko. Vlade male antante podvzamejo te korake na predlog Francije.

SEJA MINISTRskega SVETA ZA IZBOLJŠANJE NAŠE VALUTE.

Beograd, 29. januarja. (B) Danes se je vršila seja ministrskega sveta, na kateri so večinoma razpravljali o zavarovanju južne Srbije pred vpadom bolgarskih četašev in roparskih tolpe. Govorilo se je tudi o reorganizaciji in o jačanju obmejnih čet ob bolgarski granici, ki naj bi preprečile vpadanje bolgarskih četašev na naše ozemlje. Ministrski svet je potem razpravljaj o pomnoženju orožnikov in redarjev po vsej južni Srbiji zaradi večje javne varnosti. Nato so prišli na vrsto razna resortna vprašanja, potem pa vprašanje volilnega gibanja. Na predlog finančnega ministra Stojadinovića, naj bi se pomnožili državni dohodki in naj bi pomnožili dotok inozemskih deviz ugodno vplival na vrednost našega denarja, je ministrski svet sklenil znižati izvozno carino na koruzo od 150 na 40 dinarjev za 100 kg, na gosjo mast pa od 2500 na 600 dinarjev.

nik Hrvatske delavske zveze Vinko Trnjar. Končno je Stjepan Radič zopet povzel besedo in dejal, da se istočasno vrši zborovanje tudi v Vinkovcih. Danes se vrše shodi seljakov tudi v Grubišnjem Polju, Jelencih in Delnicah. Delničarji so danes pristišli seljaške stranke. Nekaj Slovencev hoče danes skupaj z nekaterimi Srbi zgraditi most preko Hrvatske, da bi tako ustvarili »Veliko Srbijo«. Kritiziral je tudi namestnika Čimcuca, ki pakтира z nekaterimi policajci, da bi preprečil hrvatski narod, da se ne bi mogel združevati v svoji hiši. Dejal je, da je namestnik Čimić še hujski kot njegov prednik Demetrović. Na koncu svojih izjav, se je dotaknil Radič tudi francosko-nemškega spopada in rekel: Ko je Nemčija napadla Francijo, je dejal Poincaré, da je človeški fluid na strani Francije. Ko pa danes napada Francija šibko Nemčijo, je človeški fluid na njeni strani. Shod se je na to zaključil, kakor so se udeleženci polagoma razšli.

Zagreb, 29. januarja. (M) »Narodna Politika« se bavi v svoji današnji številki v članku »Padanje Radičevega ugleda« z včerajšnjim shodom hrvatske republikanske seljaške stranke in pravi, da so Radičevi pristaši zelo nezadovoljni z včerajšnjim zborovanjem in menijo, da bi bilo najbolje, da ga sploh ni bilo. Vsekakor pa je ta shod dokaz, da Radičev vpliv pri narodu poloma in da je v Zagrebu in okolici vedno več volilcev, ki se zadržujejo pasivno napram Radičevi agitaciji. Pričakovalo se je, da bodo Radičevi pristaši poplavlili ves Zagreb z 20.000 ljudmi pri shodu. V resnici pa se je zbralo iz okolice mesta okoli 3000 Radičevih volilcev. Ostalih 3000 je tvorilo prebivalstvo Zagreba, ki je prišlo na zborovanje večinoma iz radovednosti, kakor svojčas na shod Tribunašev in kasneje na Pribevičev in Prodanovića. Tudi ostali zagrebški listi se bavijo s tem shodom. »Riječ« in »Zagreber Tagblatt« ugotavljata, da se včerajšnji Radičev shod niti zdaleka ne more primerjati z onim iz leta 1920. Včerajšnji shod in tudi oni po deželi dokazujejo padanje magične agitacije Stjepana Radiča.

Albanci pripravljajo vpad v našo državo.

Pariz, 29. januarja. (B) Kakor poročajo listi iz Beograda, so oborožene tolpe na begu pred albanskimi vladnimi četami prekoračile albansko-jugoslovensko cono in se pripravljajo na vpad v Jugoslavijo. Beogradska vlada bo zaradi tega ojačila obmejne čete.

Iz prosvetnega življenja.

— Ljubljanska opera. V nedeljo 28. t. m. zvečer so peli muzikalno dramo Eugena d'Alberta »Nižava«. Vstopnice za predstavu, ki je v vsakem oziru izvrstno uspela, so bile že dopoldne popolnoma razprodane. Uprizoritev »Nižave« pomeni poleg Pastorka »Jenufe« najpomembnejši dogodek v letošnji operni sezoni. O uprizoritvi poročamo o priliki več.

— Svetosavska beseda v Ljubljani. V soboto 27. t. m. se je vršila v veliki dvorani Kazine svetosavska beseda. Slavnosti se je udeležilo med ostalimi zastopniki civilnih in vojaških oblasti tudi g. minister dr. Niko Zupančič. Pevski zbor »Ljubljanskega Zvona« pod vodstvom pevovodje g. Prelova je zapel najprej svetosavsko himno, nato pa po eno istrsko, koroško in primorsko narodno pesem, ki so globoko uplivala na prisotne. Operni pevec g. Betteto je zapel Lajovičovo »Mesec v izbi« ter Škriancovo »Večerno impresijo« in »Po-

DRŽAVNA
LJUBJANSKA KNJIŽNICA
V LJUBLJANI

Mirovna pogodba med Turčijo in Grčijo.

Lausanne, 29. januarja. (P) Včeraj popoldne je bilo izgotovljeno besedilo mirovne pogodbe med Turčijo in Grčijo. Pogodba obsega teritorialne, politične, finančne in pravne določbe in začenja z določitvijo nove grško-turške meje v Vzhodni Trakiji (potek reke Marice, Karagač izvzet). Nadalje potrjuje novo grško-turško mejo v Mali Aziji, določa, kateri otoki ostanejo pri Grčiji in katere dobi Turčija, ter

zadošča željam Italije glede Dodekaneza. Konvencija o morskih ožinah določa njihovo svobodo pod že znanimi pogoji. V posebni določbi se odpravljajo vse kapitulacije v Turčiji. Doznava se, da namerava Anglija polagoma po podpisu mirovne pogodbe izprazniti mesta na Gallipoliju in Čanak in umakniti svoje čete, kakor hitro bo mirovna pogodba ratificirana. To velja tudi za Carigrad.

Tajna pogodba med sovjetsko Rusijo in Turčijo.

Beograd, 29. januarja. (B) »Tribuna« doznava iz zanesljivega vira, da sta Turčija in sovjetska Rusija sklenili tajno pogodbo, po kateri se obe državi obvezujeta, da se bosta podpirali v slučaju angleško-turškega spora. Dogovor je bil izdelan v Lausanni, podpisala pa sta ga Čičerin in Ismed paša. Po določbah tega dogovora se Rusija obvezuje, da bo v slučaju nove turško-grške vojne in morebitnega oboroženega spopada med Turčijo in Anglijo poslala nekaj divizij v Mezopotamijo, ki naj sodelujejo s turškimi četami proti Angležem. Rusija se tudi obvezuje, da bo delovala na to, da ostane Rumunija v mejah stroge nevtiralnosti. Ako bi Rumunija posegla v vojno v prid Anglije in Grčije, mora Rusija zasesti Besarabijo. Pogodba predvideva tudi intervencijo rdečih čet v prilog Turčiji.

VOJAŠKI NOVINCI

Beograd, 29. januarja. (B) Na podlagi raznih vestí, ki jih prinašajo inozemski listi o mobilizaciji v Jugoslaviji, objavlja ministrstvo za vojno in mornarico sledeči komunik: Pri rekrutit, ki se sedaj pozivljajo, gre za one novince, ki bi morali stopiti v kadre že v novembru lanskega leta. Vpoklic se je doslej odložil zaradi zime in pa iz razlogov varčevanja, da se ne bi redni promet po železnicah preobremenil in morda celo ustavil. Novinci bodo odšli k vojakom v majhnih oddelkih do mesca maja. Do tega časa se morajo pozivi izvesti. Letošnji novinci morajo priti k vojakom v jeseni v mesecu novembru.

NESOCIASJE V DEMOKRATSKIM STRANKI.

Zagreb, 29. januarja. (M) »Primorski Novi List« prinaša obširen protest okrajne organizacije demokratske stranke za Sušak in Bakar proti postopanju akcijskega odbora v Zagrebu. Protest se izjavlja za politiko Ljube Davidovića in nasprotuje objavljenju sklepov, ki so bili sprejeti na zborovanju vseh krajevnih organizacij v Draci dne 25. t. m. Te organizacije izjavljajo, da ne morejo in se nečejo udeležiti kandidatne konference v Ogulinu, ki je bila pripravljena enostransko in samovoljno po pokrajinskem akcijskem odboru v Zagrebu, ki je ne poznao tudi pravila demokratske stranke.

FRANCOSKO-NEMŠKI SPOR.

Düsseldorf, 29. januarja. (F) — Stavka železničarjev je v Trierju delna, dočim je v Koblenzu skoraj splošna.

London, 29. januarja. (F) »Times« poročajo iz Angore: Ako Anglija ne izpremeni v zadnjem trenutku svojega stališča, bo turški delegat Ismed-paša pred svojim odhodom iz Lausanne izdal proglas, v katerem bo pojasnil položaj Turčije in izjavil, da bo sedaj morala turška vojska korakati proti Moslu.

London, 29. januarja. (P) »Times« javljajo iz Kölna, da je angleški vrhovni komisar sporočil nemškimi oblastvom v Kölnu, da ne more dovoliti, da bi angleška cona postala pribežališče Nemcev, ki so jih izgnala francoska oblastva. Nadalje je pozval rudarje okoli Kölna, naj zagotovijo normalni promet premoza iz Poruhrije, ki je dočlen za Francijo, skozi angleški pas. Nadalje je naprosil lokalne liste, naj ustavijo proti Franciji naperjeno pisavo.

Washington, 29. januarja. (P) Pri obnovitvi debate v senatu o stališču Amerike v vprašanju vojne odškodnine je kritiziral demokratski senator Owen zasedbo Poruhrije in zahteval, naj se Zedinjene države udeležijo zagotovitve pravic nemškega naroda. Republikanski senator Reed je protestiral proti postopanju Francije Republikanec Oddin je dejal, da želi Francija edino-le, da se ugoti njenim upravičenim zahtevam.

čitek pod goro«. Na klavirju ga je spremljala ga. Dana Koblar-Goličeva. Pevski zbor akad. društva »Triglav« je zapel pod vodstvom g. Rusa krasno davorijo »Slovan« in Maškove »Mlatiče«. Na koncu je zapela še gđ. Zikova arijo iz »Rusalka«, »Serenado« in Škrjančovo »Vizijo«. Po proslavi se je razvila živahna prosta zabava s sodelovanjem muzike Dravske div. oblasti pod vodstvom kapelnika dr. Čerina.

— Pokrajinski koncerti »Glasbene Matice«. Pevski zbor »Glasbene Matice« v Ljubljani je po svoji lanskoletni turneji po Jugoslaviji začel letoš, še vedno v proslavo 50 letnice društvenega obstoja, odnosno 30 letnice obstoja pevskega zbora, prirediti koncerte po Sloveniji. Dosedaj so se vršili taki koncerti že v Rogasški Slatini, v Radovljici, v Celju in na Jesenicah, ki so vsi imeli najlepši moralni in materialni uspeh in bili povsod od lokalne javnosti navdušeno pozdravljeni. Pevski zbor bo tekom zime in spomladi nadaljeval to serijo koncertov po večjih krajih.

Slovenije. Prihodnji koncert bo v Ptuj in sicer v nedeljo 4. februarja t. l. Na to bodo sledili koncerti tekom februarja in marca v Ribnici, Škofiji Loki, Mariboru, Krškem, Brežicah itd., kasneje pa še po drugih večjih krajih.

— Boris Godunov v Zagrebu. Zagrebška opera je nanovo uprizorila Musorgskega muzikalno dramo »Boris Godunov«. V naslovni ulogi je nastopil naš rojak g. Križaj.

DANAŠNJE PRIREDITVE.

V Ljubljani:

Drama: Zaprto.
Opera: Sevilski brivec. Red B.
Kino Mat'ca: Ponižani in razžaljeni.
Kino Ideal: Glas vesti.
Kino Tivoli: Atlantide, II. del.

V Mariboru:

Narodno gledališče: Traviata (Gostovanje zagrebškega baritonista Hrčiča).
Nočna lekarniška služba v Ljubljani.
Tekoči teden: lekarna Sušnik na Marijinem trgu.

Bratje Slovenci!

Naša država stopa z ozirom na gospodarsko in moralno konsolidacijo v odločilno fazo svojega razvoja. Nastala je neizogibna potreba, da ojačimo že srečno postavljene temelje ponosni zgradbi našega državnega jedinstva. Ojačenje teh temeljev in celokupne državne zgradbe hočemo izvršiti s čvrstim državnim ujedinenjem vsega našega naroda, vseh njegovih vej in delov, ki morajo nastopati povsod in se uveljaviti kakor zavedna harmonična celota.

Proti tej imperativni potrebi se pojavljajo pri nas kakor po vseh velikih državah različne mlačne sile centrifugalnih in asocijalnih elementov. Hočemo nam s svojim razdirajočim protidravnim delovanjem in hujškanjem okužiti narod, da bi mu ubili ljubezen do državne skupnosti in da bi ga odvrnili od rednega vstrajnega dela.

A samo to delo, ožarjeno z nesebično ljubeznijo do domovine in do svojega naroda, delo zase, za svoj dom, za družabno in državno celoto, delo na vseh poljih gospodarskega, kulturnega, moralnega in političnega življenja nosi v sebi zanesljivo in spasonosno zdravilo gospodarske in moralne krize, ki jo je dolga in strašna vojna ostavila za seboj.

Pri izvrševanju tega dela nas ovirajo ljudje tujili in temulih nazorov. Ti nam sedaj razdirajo narodno telo, in njih žrtev naj bi postala tudi naša lepa, napredna in draga Slovenija. V zadušljivem ozračju te negativne in razdirajoče povojne psihologije se je pojavilo v njej, kakor tudi v ostali naši državi, veliko število malih političnih strank, ki ne dopuščajo, da bi se mnogostročna sila Slovenije udeležila državnih in drugih javnih poslov tako vidno, kakor po vsi pravici zasluži. Vendar imajo le male stranke, dasi v marsičem druga drugo pobližajo, v velikem delu nekaj skupnega. Skupno jim je širjenje nezadovoljstva, ki ubija stremenje in voljo za delo, skupno jim je širjenje nezaupanja do ustvarjenega političnega stanja, nezaupanja, ki nam vsem donaja ogromno škodo doma in v tujini, skupno jim je preprečevanje državne konsolidacije, a ponekod jim je skupno celo sodelovanje v rušenju tega, kar zdrave struje narodnega življenja same pozitivno brez njih ustvarjajo.

Proti temu razdiralnemu delu se bori Narodna radikalna stranka kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev z večjim ali manjšim uspehom po vsej ostali državi. Samo v Sloveniji je izostala njena akcija do poslednjega časa. Tako je po svojem izvoru in delu do ujedinenja ostala Narodna radikalna stranka oddaljena od Slovenije bolj nego od katerekoli druge pokrajine. Ker ni mogla doslej preko Slovenije razširiti svojega dela in na lcu mesta pobližati vsega tega, trpi gospodarsko in kulturno delo Slovencev. Ali sedaj nam prihajajo iz vseh naših krajev poročila, da se tudi tam ustvarja vse globlje prepričanje, da more samo močna državotvorna stranka prinesiti rešitev iz sedanjih težav.

Zato uprava Narodne radikalne stranke kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev smatra, da je prišel zanjo čas, ko lahko izpopolni svojo neposredno dolžnost tudi napram narodu v Sloveniji. Pravtako je Narodna radikalna stranka nastopila početkom l. 1881 tudi napram narodu v Srbiji in je z nebrojnim žrtvami svojih članov izvajala demokratsko ustavo l. 1888, izvedla je gospodarsko, kulturno in politično preobnovo kraljevine, jo je pripravila za njeno veliko osvobodilno misijo, ter je izvršila to slavno in srečno historično delo narodnega osvobođenja in ujedinenja.

Narodna radikalna stranka je, delujoča vedno za narod in z narodom, široko in z ljubeznijo objemajoča vse veje in vejice jugoslovanskega stebila, po svojih predstavnikih z deklaracijami in delom v Nišu l. 1914 in 1915, na Krfu l. 1917, v Beogradu l. decembra 1918 in na Vidovdan 1921 posvedočila in v harmonično delo privedla svoj nacionalno-patriotski in državotvorni program na demokratski osnovi. Zvesta sama sebi, želi Narodna radikalna stranka, da zaneti po istih načelih novo delavno življenje po vseh delih kraljevine, torej tudi po vsem prostoru ožje slovenske domovine, in da v tem smislu pride na pomoč vsem prijateljem državotvornega pravca, ki se doslej iz kateregakoli razloga niso mogli strankarsko opredeliti.

Naš program je znan: o dosedanjem uspešnem njegovem izvajanju pričajo najslavnejši listi naše narodne in državne historije. Naš program ni plod trenutnih, često zapeljivih političnih kombinacij in manevrov, ampak je zrastel iz dolge in naporne borbe, ki jej je bil zadnji smoter, da naš narod, svoboden v svoji državi, postane gospodar svoje usode in stopi tako v isto vrsto z doslej srečnejšimi naprednimi narodi. Ta prošlost nam je ostavila tradicije, ki jih pobližajo podaje, zajedno z vodilnimi načeli za potrebo novih dni, knjižica, izdana po poverjeništvu Narodne radikalne stranke za slovensko ozemlje.

Dragi bratje Slovenci!

V imenu državnega in narodnega edinstva in napredka Vas pozivlja Narodna radikalna stranka kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev, da se jej pridružite kakor integralni del velike državne in vsenarodne stranke. Dopravimo v skupnem naporu in delu močno zgradbo našega skupnega državnega doma in jej zagotovimo maksimum dobrega, za čemur mora stremeti vsak svoboden in čestit narod!

GLAVNI ODBOR NARODNE RADIKALNE STRANKE kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev.

Ustmeno in pismeno prijave k Narodni radikalni stranki se sprejemajo v tajništvu NRS v Ljubljani, Wolfova ulica št. 1, I. nadstropje.

Draginjsko vprašanje in državni nameščenci.

(Iz vrst državnih nameščenecv.)

Štiri leta eksperimentalnega povelja državnega gospodarstva so povzročila vso državo močno vznemirjajoče draginjsko vprašanje. Ako hočemo biti pravični, moramo konstatirati, da draginjsko vprašanje ne obstoja za ogromno maso pridobitnih slojev države. Le seljak manj rodovitnih pokrajin je direktno prizadet. Draginjsko vprašanje pa obkroži v vsej strahoti fiksni nameščenec; delavec in uradnik. Indirektno vpliva draginja neugodno na razvoj naše obrti in industrije. Naravno, da se bremena, ki se nalagajo naši domači industriji in obrti, prenašajo zopet na konsumenta, kar v živo zadene zopet fiksne nameščenca in mnogo manj seljaka, ki razmeroma lahko krije potrebe.

Radi draginje so upravičeno vznemirjeni fiksni nameščenci, medtem ko se široka masa jugoslovanskega producenta ne zanima za vprašanje draginje, ker je ne občuti, nasprotno celo želi kar najvišjo ceno svojih pridelkov in tudi smotreno deluje na tem cilju.

Kdo ima tu prav? Brez dvoma obe stranki! Naša država, pretežno agrarna, bo vodila, dokler bo stala, agrarno politiko. Njen cilj bo vedno doseči kolikor mogoče visoko ceno agrarnih produktov in s tem indirektno dvigniti produkcijo. To je načelo, na katerem nobena pametna državna uprava Jugoslavije ne more ničesar spreminjati. Upravičeno pa je do skrajnosti razburjen fiksni nameščenec, ker pri dnevno rastjočem stradanju vedno bolj uvideva,

da država ne priznati njegove človeške pravice in da ne izvajati posledic glede plač uradništva, ki izhajajo iz agrarne politike države.

Recept je popolnoma enostaven: država mora voditi agrarno politiko, mora forsirati izvoz z vsemi sredstvi, nasprotno pa mora samo tako skrbeti za to, da bo državnim nameščencem prejemal redno svoje prejemke sorazmerno s cenami življenjskih potrebščin. Ako ima ogromna masa producenta možnost, kar najbolj vnovčiti svoje produkte, potem ima tudi dolžnost, da z davki omogoči plačilo upravnega državnega aparata. Vsa davčna bremena naložiti trgovcu in industriji je nezmišeln, ker se ta bremena prenese na konsumenta in le povečajo gorje. Prispevati mora bistveno naš agrarni producent, ker brez dvoma lahko plačuje izdatke davke. Sistem, z enim prašičkom plačati celoletni davek, je nevzdržljiv. Imovitejši seljak danes ne čuti niti najmanjše davčne obremenitve, ki jo ima. Nam ni treba računati na resen odpor agrarnega konsumenta proti upravičenemu povšku davčnih bremen, ker si je svest, da bo z forsirano izvozno politiko, z urejenim prometom in z zadovolnejšim uradništvom indirektno pridobil to, kar plača, in še več.

Kje moramo torej iskati vzroka, da smo kljub jasnemu položaju zašli v draginjsko vprašanje, ki tako vznemirja našo javnost in ki se tako izrablja v protidravnem propagando? Vzrok leži v naši nesrečni notranje-politični situaciji. Od osvobođenja do danes se je vrstila na vladi sistem za sistemom. Meštarjenje strank je šlo bujno v klasje. Pri državni upravi se je eksperimentiralo hujše nego v kemičnem laboratoriju. Razviti se ni mogel noben program, ker se je, komaj se je začel, že moral umakniti nasprotnemu. Realno življenje pa je šlo pri tem svojo pot in nas privedlo do današnjega težavnega notranje-političnega in gospodarskega položaja. Mnogo so zakrivilo povojne razmere, še več pa smo zakrivil sami. Naša država ima tak položaj, da nam ni treba večnih in težkih kriz. S pametno in pošteno upravo lahko ustvarimo vsem slojem zadovoljiv ali vsaj vzdržen položaj.

Jugoslavija je danes ustvarjena in bil bi zločin na samem sebi, rušiti njeno trdno državno stavbo. Že iz lastnih sebičnih razlogov je dolžnost vsega jugoslovanskega naroda, da pride končno državna uprava v roke poštenih, resničnih strokovnjakov, ki imajo ljubezen do države. Narodna radikalna stranka je uvidela, da dosedanj notranje-političen položaj ogroža v najhujši meri državo, predvsem njeno narodno gospodarstvo. Politični in gospodarski diletantizem in nemoralnost, ki se je prakticiral od osvobođenja doslej, nam je povzročil ogromno škodo in nas diskreditiral pred vsem svetom.

Srbija je z odprtimi rokami sprejela vse, kar ji je poslala osvobođena pokrajina. Izročila se ji je skoro vsa državna oblast. Žal da so osvobođene pokrajine poslale preveč ljudi, ki so le kričali in niso imeli poštenih namenov. Beograd je bil upravičeno razočaran, ker je moral spoznati, da ni strokovnjakstva in ni poštenih namenov.

Dosedanji politični sistem je nevzdržen, zato treba temeljitega ozdravljenja. Narodna radikalna stranka je ustvarila Srbijo, jo vodila skozi najhujše vojne in jo privedla do največjega zmaganja. Zato Narodna radikalna stranka noče, da bi se uspehi, ki jih je pridobila po najhujšem trpljenju, upropastila s političnim diletantizmom. NRS želi iskreno najožje zblizanje vseh treh plemen in hoče postati najmočnejša stranka Srbov, Hrvatov in Slovencev. NRS hoče postati ona stranka, ki bo za bodoča leta zavarovala Jugoslavijo pred političnim in gospodarskim pomom. Narodna radikalna stranka hoče nemudoma uvesti gospodarsko ravnostje. Draginjsko vprašanje, ki mori in muči državnega nameščenca in s tem vsak dan bolj ogroža moralo in delazmožnost državne uprave, ki je krvočica države, hoče rešiti Narodna radikalna stranka temeljito in radikalno. Vsi dosedanj poskusi, ki so nosili znak neiskrenosti, so bili pesek v oči in brez vsakega efekta. Vodila se je nojeva politika.

Radikalna stranka hoče rešiti pereče vprašanje državnega nameščenca, ne s trinajsto plačo in ne z vedno prepozno došlimi malenkostnimi poviškami draginjskih doklad, temveč v taki meri in v taki obliki, da bo fiksni nameščenec definitivno zavarovan pred valovanjem v našem gospodarskem življenju. Za eksperimente ni več časa, zadnji čas je pa, da radikalno brez ozira na kričanje nasprotnikov uredimo državo v smislu harmonije vseh interesov. G.

NAŠ ROMAN. Jutri pričnemo pričevati veleznanimiv roman francoskega pisatelja Emila Gaboriaua

„Akt št. 113“

ki bo potem redno izhajal vsak dan.

Primorci!

Svetovni dogodki nas silijo, da začnemo resneje in treznejše misliti na oni veliki čin v zgodovini, ki nam pri-nese popolno osvobođenje in združenje. Tudi Italija je preživela v svoji borbi več etap v dobi nad sto let. Mi ne bomo potrebovali stoletja strašne borbe, ker je — najbrže niti ne prenesemo. Toda vsa znamenja na političnem obnebu kažejo, da se nam bližajo novi evropski viharji, morda strašnejši nego smo jih preživeli, in naša naloga bodi, da bomo — pripravljeni za vse slučajnosti.

Naši nadi sta: mogočna Rusija in močna Jugoslavija. Ni dvoma, da bo igrala prva najsilnejšo vlogo, na katero se skrbno pripravlja ob sodelovanju nemške industrije in strategije. Nikar misliti, da je pesem o slovanskem bratoljubju povsem pozabljena. Ne, prijatelji! Vemo dobro, da ruski bratje mislijo na nas, pričakujejo pa, da bomo tudi mi moše vsak na svojem mestu; pričakujejo, da bo Jugoslavija kos svojih zgodovinskih nalogi na Balkanu in ob Jadranu. In da se uresniči to pričakovanje, bodi prva in poslednja srčna želja slehernega Primorca. Ali ne le želja, vsak korak, vsaka beseda iz naših ust bodi priprava za oni veliki dan, ko naša država izpolni svojo zgodovinsko misijo.

Rojaki! Svetovna vojna nas je nage in bosa (pri mnogih dobesedno tako!) pognala z doma po svetu. Nad 70 tisoč Slovencev in Hrvatov z Goriskega, iz Trsta in Istre je tavallo po tujini brez gmočnih sredstev. Strašno je bilo tisto življenje in hiranje. Ali prestano je bilo tudi to! Ne bomo pogrevali, kako se nam je godilo često brez sleherne potrebe in pogibelji za prebivalstvo, med katerim smo živeli, zlasti se izogibamo sicer opravičenih očitkov proti ožjim rojakom. Prestano je!

Po dokončani svetovni moriji so mirovne pogodbe najhujše udarile ravno nas primorske Slovence in Hrvate. Ali naj na tem mestu govorimo o tej naši grozni nesreči, ki jo prenašamo s stoletnim samozatajevanjem? Čemu neki?! Primorci smo se znali boriti doma za svoj obstanek in čedalje bolj cvetoči napredek, znali smo se preriti skozi vse težave begunskega življenja, naše ljudstvo doma blje gigantsko borbo proti peklenjskim kovarstvom silnega sovražnika, a naši ostanki v Jugoslaviji so vselej in povsod razumeli, kaj je njihova naloga v njihovi drugi domaćini. Kaj bi bil n. pr. Maribor brez Primorcev? Danes se rado to zamočuje in prezira z nekako neljubu gesto, ali dejstvo je, da so ob razsulu monarhije naši Primorci izvršili ondi veliko, zgodovinsko nalogo. Hvale za vse to niso iskali, še manj dobili, a tolaži jih zavest o izvršenem dobrem delu.

Veliko je število Primorcev, ki se niso vrnili domov. Marsikdo je zaostal popolnoma po nepotrebnem in bi bil veliko bolj na mestu brez materijalne škode tam v svoji ljubljeni domaćini. Ali kar je — je! Glejmo pa in pazimo dobro, da Primorci v Jugoslaviji izpolnimo tisto sveto apostolsko delo, ki nam ga nalagajo neodrešeni bratje.

Prijatelji, rojaki! Vsakdo nas izpolnjuje človečansko in občenarodno nalogo že po svojem poklicu, s svojim znanjem, s svojim primorskim temperamentom, s svojim čistim narodnim srcem. Več nego to nima nihče pravice, da bi od nas pričakovali in zahteval, kajti mi imamo tudi ogromnih dolžnosti do svojih ljubljenih bratov in sester, do svojih očetov, mater ali otrok, ki smo jih morali krvavečih src zapustiti tam preko...

In te dolžnosti so obenem za nas »sacro egoismo«! Ne macchiavelistična politična morala, ki bi se je bili mogli naučiti od Italijana največkrat morda ne v svojo škodo, marveč zapovedujoča skrb za neodrešeno domovino nam nalaga posebne dolžnosti v kraljevini Srbov, Hrvatov in Slovencev — dolžnosti napram tej državi in — sebi. Imamo dovolj svojih skrbi in težav, dovolj neznih in obenem vzvišenih in plemenitih težej in hrepenenj, silno veliko opravičenih zahtev in potreb za ljubljene svoje tam preko, zato bodi naša sleherna misel posvečena temu

gotovo pravičnemu »sacro egoismo«. Nihče nam ne sme zameriti, ako na take načine mislimo edino le na svoje in na sebe. Ali je mogoča še kaka nežnejša in plemenitejša misel?!

Nikakor pa ni naloga nas Primorcev, da se v Jugoslaviji postavljamo za sodnika med prepirajočimi se političnimi strankami. Za nas bi bilo gotovo najbolje, ako bi mogli biti prijatelji vsem enako, — saj bi nam dobro došla pomoč in vsestranska podpora odkoderkoli bi jo je mogli pričarati. Zato je tudi večina Primorcev tako previdna in taktna, da skuša v vsakdanjem življenju dobro izhajati s tukajšnjimi sorojaki vsake politične barve. Tudi ni naša naloga, da bi mi in ravno mi uganjali nekako idealno politiko po več ali manj idealnem programu te ali one stranke ter aktivno in živo sodelovali pri ravnu in kavsu proti: klerikalizmu, demokratizmu, radikalizmu, socializmu in kakor se že vsi ti »-izmi« imenujejo. Naš nad vse druge »izme« vzvišeni »ismo« — sacro egoismo nam tako sodelovanje prepoveduje.

Toda imamo — volilno pravico! Ali se je ne bomo posluževali, da se morda komu ne zamerimo? Ne, prijatelji. Svojo volilno pravico bomo izvrševali, vsi do zadnjega, toda tako, kakor nam imperativno nalaga naš sacro egoismo, brez ozira na zamero, ali bolje: tega nam nihče zameriti ne sme, čeprav bodo naši glasovi kvarili njegove račune!

Mi potrebujemo že zdaj, takoj in trajno in mnogo vsestranske pomoči. Toda v tak plemeniti namen se ne smemo vtikati v te malenkostne borbe teh le neznatnih stranic, ki so končno v glavnem lokalnega pomena ali zasledujejo posebne stanovske in razredne koristi, — ne smemo razgrevati strankarskih strasti in cepiti svojih glasov na ducate teh raznih list, odkoder ne smemo pričakovati hitre in izdatne pomoči, marveč naš sacro egoismo nam nalaga, da se obrnemo naravnost na kovača in ne na kovačiča, da se obrnemo tje, odkoder moremo z gotovostjo pričakovati zaželjene potrebne pomoči za sedanjo prehodno dobo našega robstva... in ako se kolo svetovnih dogodkov tako zasuče, da se nam prikaže zvezda oznanjevalka zlate svobode, da bomo mogli z gotovostjo računati na vse simpatije najmočnejših faktorjev med močnimi.

Po človeški sodbi moremo pač priti do trdnega sklepa, da je Narodna Radikalna stranka čista os, okoli katere se bo še dolgo časa sukalo vse politično življenje v Jugoslaviji. Ta stranka je bila, je in ostane v središču vsake politične in vladine kombinacije. Saj smo videli, kako se je v Beogradu vse vrtele okoli radikalcev; kako so se lepo menjali demokrati, kmetijci, klerikalci, socialisti, da so se pogreli ob radikalnem solcu. In tako bodo delali tudi v prihodnje. To bo tekma za radikalno prijaznost! Vse obljube tekmo volilne borbe bodo pozabljene, in pozabljeni bo ves boj proti radikalnemu »terorizmu, reakcionarstvu, korupciji, protekciji« itd. itd. vse bo pozabljeno in vladalo se bo dalje dobro ali slabo — vedno v lepi družbi z radikalci! Čemu se ne bi naslonili na to najmočnejšo družbo, od katere moremo dobiti vse zaželjene opore v svojih idealnih težnjah in hrepenenjih?

O radikalni stranki, o njenem programu, o njeni zgodovini, o njenih velikih zaslugah v prejšnji Srbiji in za sedanjo Jugoslavijo bo v tem listu še dovolj govora. Videli boste, da radikalni hudič ni tako črn, kakor nam ga slikajo oni, ki so se doslej že dobro počutili v njegovi družbi. In videli boste, da bomo ravno mi Slovenci mogli blagodejno vplivati na izboljšanje vsega onega v tej največji stranki, kar je po naših prečasnih nazorih potrebno in sposobno poplplenja, dopolnjenja, izboljšanja. Nič se ne bojmo, v dobri družbi bomo, ki bo vedela, kaj je njena naloga in idealna dolžnost nam nasproti.

Toliko za danes. Vi, rojaki dragi, pa razmišljajte, in ko bo čas odločitve, se po treznem prevdaru odločite tako, kakor nam velewa naš primorski: sacro egoismo!!

G. N.

Politične novosti.

NAŠA KRALJEVINA.

== Narodna radikalna stranka vložila prvo kandidatsko listo. Okrožni odbor NRS za sarajevski volilni okraj je predložil sodišču svojo kandidatsko listo, ki je obenem prva službeno izročena lista v vsej državi. Nosilec liste je minister dr. M. Srškić.

== Likvidacija Srbske stranke. Iz Srema poročajo, da se razhajajo vse krajevne organizacije ekskluzivistične Srbske stranke, katere glavni odbor v Beogradu je nedavno sklenil likvidacijo stranke. Beograjski politični krogi so sprejeli to vest zelo simpatično. Ista usoda čaka to stranko tudi v Vojvodini, Bosni in južni Dalmaciji.

ITALIJA.

== Zanimiva resolucija italijanskih železničarjev. Glavni svet sindikata italijanskih železničarjev je sprejel resolucijo, v kateri izjavlja, da je sindikat nepolitična organizacija, neodvisna od političnih strank in nacionalnih organizacij. Sedanji položaj italijanskega delavstva zahteva združenje celokupnega delavstva v enotno organizacijo, ki ne bo pod vplivom političnih strank. Glavni svet je sicer vzel na znanje Mussolinijevo sporočilo, da ne zanika organizaciji obstoja in poslovanja, vendar pa je odklonil njegov predlog, naj bi se železničarji pridružili fašistovski organizaciji.

Minister Zupanič med narodom.

Prejšnji teden je minister dr. Zupanič po svojem povratku iz Prekmurja odpotoval v Belo Krajino, svojo ožjo domovino.

Najprej se je ustavil v Črnomlju, kjer meščanstvo mu je priredilo izredno prireditev sprejem. Glavar črnomljskega okraja g. Kahl se je pripeljal nasproti do Semeča. Na kolodvoru v Črnomlju je ministru v prisrčnih besedah pozdravil mestni župan. Mesto samo, ki je bilo vse v zastavah, je nudilo praznično sliko. Na trgu pred okrajnim glavarstvom je bila zbrana vsa šolska mladina, črnomljska požarna bramba z godbo, uradništvo državnih uradov ter mnogobrojna množica, ki je prisrčno pozdravljala svojega ministra-rojaka. — Okrajni glavar g. Kahl, ki je mnogo pripomogel do tega, da se je sprejem izvršil tako prisrčno in dostojno, je predstavil g. ministru navzoče funkcionarje. Pri kosilu je imel g. minister lep patriotski nagovor na prisotne, v katerem je poudarjal potrebo složenega delovanja vseh rodoljubnih slojev našega naroda za napredek in konsolidacijo naše ujedinjene domovine. Odvetnik dr. Malnež se je ministru v prisrčnih besedah zahvalil za obisk ter poudarjal, da Belokranjci s posebno radostjo pozdravljajo v svoji sredi svojega rojaka, ki ga je doletela čast, biti svetovalec našega priljubljenega kralja Aleksandra. Prebivalstvo lepe Bele Krajine je prepričano, da bo minister, čigar rodoljubno delovanje za naš narod pred in za vojne je znano vsakomur, posvetil vse svoje moči, da se olajšajo razne povojne težkoče v državi in da pri tem svojem delovanju ne bo pozabil svoje Bele Krajine. Vsi prisotni so z izrednim navdušenjem zaklicali trikratni »Živio« svojemu rojaku-ministru.

Popoldne je g. minister sprejemal na okrajnem glavarstvu razne deputacije in posameznike. Pri županu okoliških občin se je g. minister natančno informiral o občinskih zadevah. Uradništvu,

ki mu je v obupnih besedah slikalo svoje bedno gnotno stanje, je obljubil vso svojo pomoč, da izboljša sedanje razmere. Dolgo časa se je g. minister razgovarjal z vsemi prisotnimi.

Zvečer so črnomljski meščani priredili v zidnici g. Lacknerja na čast g. ministra prijateljski sestanek. Ob tej priliki se je g. min. predsedniku Pašiču poslala pozdravna brzojavka.

Drugi dan je g. minister obiskal svoje sorodnike v svoji rojstni vasi v Gričah ter se nato preko Gradca odpeljal v Metliko, ki ni glede prisrčnosti pri sprejemu prav nič zaostajala za Črnomljem. Prijazno mestece je bilo v zastavah. Oficielni sprejem se je vršil na trgu pred mestno hišo, kjer je župan Flajšman pozdravil ministra v imenu metliških meščanov. V Metliko je prišlo več okoliških županov, ki so g. ministru obrazložili razne želje prebivalstva. Prihodnji dan je g. minister Zupanič odpotoval iz prijaznega metliškega mesteca ter se po kratkem boravku v Novem mestu, kjer je imel sestanek z nekaterimi občinskimi svetovalci, ki so mu obrazložile potrebe Novega mesta, vrnil v Ljubljano.

V nedeljo 28. t. m. je g. minister posestil letno rezidenčno našega kralja, naš lep Bled. Tudi tukaj je bil sprejem, ki mu ga je priredilo prebivalstvo, izredno prisrčen. Ves Bled je bil v zastavah, da dostojno pozdravi zastopnika Slovencev v ministrskem svetu. Blejski podžupan Kenda je ministru predstavil razne deputacije. Občina je priredila v hotelu Toplice svečan obed, pri Petranu pa čaj. Prebivalstvo je brzojavno sporočilo kralju in kraljici ter našemu ministrskemu predsedniku g. Pašiču izraze najgloblje vdaneosti.

Minister Zupanič, ki se je v nedeljo zvečer vrnil v Ljubljano, se je danes v torek zopet odpeljal na Gorenjsko, da poseti Kranjsko goro, Jesenice, Radovljico, Kranj in druge kraje.

Dnevne novosti.

— Naš dnevnik in naša javnost. Naši nasprotniki vseh vrst so intenzivno in sistematično širili v javnosti najrazličnejše vesti o ustanovitvi narodnodružnega dnevnika »Jutranje Novosti«, ki naj bi po njihovih, za nas zelo umiljivih željah, izhajal le par tednov v svrhu volilne propagande. Hvaležni smo jim za brezplačno reklamo, obenem pa sporočamo naši javnosti, da so »Jutranje Novosti« zamišljene in ustanovljene kot stalno in trajno novinarsko podjetje na tako solidni podlagi, kakor je nima noben dosežani dnevnik v Sloveniji. Skušali bomo list v vsakem oziru izpolniti tako, da bo naša javnost popolnoma zadovoljna z njegovo vsebino. Pridobili smo si lepo število stalnih sotrudnikov za vse panoge našega javnega življenja. Skrbeli bomo, da bo tudi zabavni in razvedrilni del lista stalno nudil našim čitateljem zadosti dobrega čtiva. Poročevalsko službo iz inozemstva bomo še bolj razširili in upamo, da bo mogel naš list v tem oziru nuditi svojim naročnikom in čitateljem vse, kar se zahteva od velikega resnega dnevnika.

— Telefonska številka našega uredništva je 213 in ne, kakor je pomotoma tiskano na lepkih, 360.

— Svetosavska proslava v Ljubljani. V slavnostno okrašen kazinski dvorani se je vršila v soboto dopoldne cerkvena proslava prosvetitelja sv. Save. Cerkvene obrede je opravil prota Dimitrije Jankovič, nato pa je zapela mladina svetosavske in državno himno. Dečki in deklice so deklamirale primerne pesmi. Proslave se je udeležilo predstojništvo pravoslavne cerkvene občine s predsednikom dr. Avramovičem ter zastopniki vojaških in civilnih oblasti. Med drugimi so prisostvovali proslavi veliki župan dr. Baltič, načelnik oddelka za prosveto dr. Skaberne, poveljnik Dravske div. oblasti polkovnik Vučković, češkoslovaški generalni konzul dr. O. Beneš, francoski konzul Flache, avstrijski gen. konzul dr. Kohlrus in dr.

— Službeno obvestilo o izvolitvi ljubljanskega župana. Ljubljanski mestni magistrat razglasa: Pri volitvi župana in podžupana glavnega mesta Ljubljane dne 27. t. m. je bil z 33 od 46 oddanih glasov izvoljen za župana g. dr. Ljudevit Perič, z 31 od 46 oddanih glasov pa za podžupana g. dr. Ivan Stanovnik. To se daje v smislu § 52 zakona o volitvi v občinska zastopstva v Sloveniji javno na znanje z dostavkom, da je po določilu § 53 tega zakona morebitne pritožbe zoper volitev župana ali podžupana vložiti v nepristopnem roku 8 dni po dnevu objave volitve neposredno pri pokrajinski upravi za Slovenijo (oddelu za notranje zadeve), vladni komisar: Dr. Senekovič I. r.

— Naša upravna sodišča. Kakor znano, je Državni svet odredil 12 kandidatov za šest predsedniških mest v Beograd, Zagreb, Ljubljano, Sarajevo,

Skopje in Novi Sad) in 48 kandidatov za 24 sodnih mest. Tozadevne volitve se vršijo najbrž že tekoči teden in sicer po povratku pravosodnega ministra g. L. Markovića.

— Josip Stritar v domovini. Iz Rogaske Slatine nam poroča naš prijatelj, da se počuti starosta naših pesnikov kljub dolgemu potovanju dobro in da ne more zadosti prehoviti dobroščnosti in hvalečnosti, ki mu jo je izkazala domovina ob njegovem povratku. Tudi mi želimo iz srca svolasemu pesniku še dolgo srečno življenje na domači zemlji.

— Žrtve madžarskega nasilja. Madžarske državne oblasti so vrgle v ječo že tri prekmurske Slovence: župnika Kleklo, Štefana Krčmarja in bivšega gerenta v Dol. Lendavi Božidarja Severja, ki so ga Madžari na zahtevo naše vlade dne izpustili nevarno bolnega proti zamenjavi za nekega madžarskega detektiva, ki je vohunil na našem ozemlju. Sever živi začasno v nekem budimpeštanskem sanatoriju ter se vrne, kakor hitro okreva, preko Beograda v svojo domovino. V ječi pa je še vedno Štefan Krčmar iz Murske Sobote.

— Iz pošne službe. Začasni poštar Jovan Milojković v Ljubljani je imenovan za poštarja VI. razreda. Odpravnika služba je podeljena v Dobu pri Domžalah Francisku Pangretu, v Radni Mariji Amon, pri Sv. Juriju v Slov. gor. Mariji Bauman, v Zg. Poljskavi Mariji Staraščina, v Dragatušu Gabrielu Karun. Premeščeni so: odpravnik Francika Peterman iz Doba pri Domžalah v Domžale, privremena poštarja Jovan Aleksič iz Ljubljane v Šabac in Vladimir Dejanović iz Ljubljane v Ljubljano, poštari Josip Monda iz Sarajeva v Ljubljano, privremeni poštar Kuzma Gercen iz Ptuja v Beograd. Pri pošti v Celju je stalno nameščena poštarica Marija Rabič. Kontrolor Iv. Lenarčič v Novem mestu je začasno upokojen.

— Nov poštni pravilnik. Ministrstvo za pošto in brzojav je izdalo nov pravilnik za notranjo službo, ki bo stopil v veljavo s 1. marcem. Istočasno se razveljavijo vsi pravilniki in predpisi, ki so bili do sedaj v veljavi v posameznih delih kraljevine.

— Uradniško vprašanje. Predsedstvo pokrajinske uprave je prejelo iz Beograda brzojavno obvestilo, da bodo po naročilu ministrstva financ ta teden predloženi finančnemu odboru sledeči predlogi: Izenačenje draginske doklade, izenačenje stanarine, povišanje maksirnuma za dodatke najnižjim uslužbencem in zboljšanje položaja upokojencev.

— Učiteljski izpiti. Dopolnilni izpiti za učitelje tujih narodnosti, ki bi se morali vršiti meseca januarja, so odloženi do meseca septembra.

— Učiteljsvo in vseučiliška izobrazba. Iz Beograda poročajo, da je minister za prosveto podpisal odlok, na

podlagi katerega je dovoljen vsem učiteljem in učiteljicam upis na filozofski fakulteti na vseh naših univerzah.

— Prekmurskemu invalidskemu udruženju v Dolni Lendavi je daroval g. minister dr. Niko Zupanič 500 Din.

— Vsi dopisi, informativne prošnje itd. glede NRS naj se naslavljaajo na tajništvo Narodne radikalne stranke, Ljubljana, Wolfova ulica 1, I. nadst., kjer se dobijo tudi osebna pojasnila, brošure in letaki.

— Direktna telefonska zveza med Beogradom in Cetinjem vodi skozi Sarajevo, Mostar, Trebinje in Kotor. Nova zveza se izroči te dni javnemu prometu.

— Barake za epidemične bolnike. Reparacijska komisija je odobrila prošnjo ministrstva za narodno zdravje, ki je prosilo za dobavo 200 lesenih barak za epidemične bolnike.

— Odbita prošnja obsojenih komunistov. Iz Beograda poročajo, da je minister pravosodja odbil prošnjo obsojenih osjeških komunistov Ferdinanda Češke in Dragotina Relsa, ki sta prosila za pogojno svobodo.

— Razpisano mesto poštnega voditelja. Razpisana je služba poštnega voditelja na Jesenicah (Gorenjsko).

— Izprememba imena pošte Radna v Boštanj. S 1. svečanom se izpremeni ime pošte Radne v Boštanj.

— Za potnike v Češkoslovaško. Vsi potniki, ki niso češkoslovaški državljani in ki potujejo v Češkoslovaško, se morajo v kraju, kjer ostanejo nad 24 ur, zglasiti pri prihodu in odhodu na občinskem uradu. Zglasitev se zabeleži v potni list.

— Začetek dela mariborske gradbene akcije. Mariborska gradbena akcija prične v Mariboru z gradbo malih stanovanj. Zamišlja si je načrt, da se potom loterije prično graditi male rodinske hiše. V to svrhu je že konstituiran poseben odbor, ki bo izvršil načrt loterije. Loterija obsega 16.000 srečk po 25 Din, določena za tri dobitke in sicer lične novozgrajene hiše na zdravem solnčnem mestnem stavbišču v Magdalenskem predmestju. Srečke bodo na razpolago interesentom tudi izven Maribora. Temu prvemu poskusu sledi večji loterijski načrt.

— Velika tatvina v Kranju. V noči od torka na sredo je prenočeval v Kuraltovi gostilni v Kranju mesar Andrej Zorman iz Brnika, ki se je nahajal v Kranju radi neke kupčije. Z njim je prenočeval v isti sobi nek mlajši človek, ki se je vpisal v tujsko knjigo za Franca Korenčana. Ko se je v sredo zjutraj mesar Zorman prebudil, je na svoje veliko in neprijetno presenečenje opazil, da je izginil njegov sstanovalec, z njim pa tudi ves njegov denar, v znesku 66.000 kron. Korenčan se je z denarjem odpeljal s prvim jutranjim vlakom proti Ljubljani ali Jesenicam.

— Pobegnil je od svojih starišev v prošlem tednu 13letni Ivan Stari iz Krškega. Kam se je obrnil, ni znano.

— Prošnja baranjskih beguncev za zemljo. Meseca avgusta 1921. leta se je ob priliki evakuacije iz nam nedodeljenega dela Baranje izselilo približno 500 srbskih družin, ki so bile nastanjene v dardjanskem srezu, baranjskega okroga. Koncem tega meseca so se te družine obrnile na finančnega ministra s spomenico, kjer prosijo, da bi se jim podelilo 3-4000 jutrov zemlje od državnega premoženja »Kneževov«, katero bi odplačali po ceni in v roku, ki bi ga določil finančni minister.

— Madžarska predala naši oblasti razbojniško družbo. Privraket se je zgodilo, da je madžarska obmejna žandarmerija predala naši policiji nevarna razbojnika Salaja in Andreja Hornoka. Predano sta bila tudi dva njihova pomagata, ki sta jima vestno pripomogla do raznih nevarnih tatvin.

— Smrt orožnika v boju z odmetniki. Policija v Andrijevici je doznala, da se skrivajo v murjevski planini letniški begunci Peter Miličič, Ljubomir Suhič in Boško Popović. V planino je bila poslana orožniška patrulja, ki je begunce kmalu izsledila. Prišlo je do spopada, katerega žrtev je postal orožnik Rista Karasik. Od beguncev sta Peter in Ljubomir zbežala, medtem, ko je bil Popović premagani in odveden v zapor.

— Glad v Dalmaciji. Iz Splita poročajo, da so tamkajšnji skauti razdelili med gladujoče prebivalstvo v dalmatinskem Zagorju precejšnje množine živeža in obleke, ki so jo darovali splitski meščani.

— Velika poneverba. Vodja poštnega urada v Usori v Bosni je poneveril 50.000 Din državnega denarja. Bil je takoj aretiran in predan sodišču.

— Brezposelnost v Mehiki. Ministrstvo za socijalno politiko svari vse izseljence pred potovanjem v Mehiko, ker je tam na podlagi poročil naših konzulatov velika brezposelnost.

— Obsojen ciganski razbojnik. Sodišče v Osijeku je obsodilo cigana Branka Nikolića na pet let težke ječe, ker je 13. novembra lani napadel z nožem in oropal svojega ciganskega tovariša Joco Nikolića.

— Volilni lepaki in mazanje zidov. Kr. policijsko ravnanje v Ljubljani opozarja z ozirom na bližnje volitve v narodno skupščino na določila § 23 tisk. zakona, glasom katerega se smejo lepaki in različni letaki nalepiti samo na mestih, ki so oblastno za to določena. Nedopustno je lepljenje na javnih in zasebnih prostorih kakor tudi mazanje zidov z različnimi napismi. Proti kršiteljem teh predpisov bi uvedla policijska oblast v posameznih konkretnih slučajih sodno kazensko postopanje v smislu § 23 tisk. zakona, odnosno § 468 kaz. zakona.

— »Kino Tivoli«. Kakor smo se informirali, si je »Kino Tivoli« nabavil za

tekočo sezono prvovrstne filmske umotvore. V kratkem se bodo predvajali sledeči: »Dr. Mabuse, igralec«, dalje »Sodoma in Gomora« (največja senzacija), potem drugi Maks Linder »Bodi moja ženica« itd. Tudi z kulturnimi filmi ni »Kino Tivoli« zaostal. Nabavil si je veliki spornik film »V burji in ledu«. Predvajale se bodo tudi pasijonske igre. Že ime »Kino Tivoli« jamči za prvovrstne spored.

— Čevlje kupujte od domačih tovarnov. Peter Kozina & Co., z znanko Peko, ker so isti priznani najboljši in najcenejši. Glavna zaloga na drobno in debelo v Ljubljani, Breg 20 in Aleksandrova cesta 1.

Gospodarstvo.

PADEC DINARJA IN ČEŠKO-SLOVAŠKA.

Nenadno padanje naše valute in s tem padanjem zvezan silni porast tujih deviz je umevno povzročil pri vseh slojih prebivalstva veliko vznemirjenje, ki se je še stopnjevalo vsled naglega dvigovanja cen življenjskih potrebščin. O vzrokih tega padca se je že dovolj razpravljalo tako v našem, kakor tudi inozemskem časopisju. Vsa mnenja so bila edina v tem, da je krizo dinarja v prvi vrsti povzročila mednarodna spekulacija, nato pa tudi preokret v reparacijskem vprašanju, na katerem je tudi naša država zelo interesirana in pa razne izmišljotine o našem političnem položaju, ki jih je širilo inozemsko časopisje s prozornim namenom, da oslabi naš denar in naše gospodarstvo ter nas diskreditira pri ostalih državah.

Poleg teh vzrokov pa je del našega časopisja pripisoval veliko krivdo na padcu dinarja češkoslovaški republiki, oziroma češkoslovaškemu bančnemu uradu in praškim bankam, češ da so v kritičnih dneh vrgle dinar v ogromnih količinah na denarna tržišča v nameri, da ga še bolj pritisnejo k tlom in da se okoristijo z našim gospodarskim polomom.

Ta očitek, ki ga je bilo čuti dan za dnem, je bil popolnoma neupravičen. Že iz vsega početka se je zdelo nepojmljivo, kako bi mogla Češkoslovaška, ki je vedno kazala odkrite simpatije našemu narodu ter tudi vedno povdarjala potrebo čim tesnejšega gospodarskega sodelovanja, kar naenkrat izpremeniti svojo politiko in to celo v tako občutni meri. Na drugi strani pa zopet ni razvidno, zakaj bi Češkoslovaška republika želela našo gospodarsko oslabeitev in kake koristi bi imela od nje. Nasprotno, ako trezno premislimo odnošaje Češkoslovaške napram naši državi, moramo uvideti, da je za Češko mnogo boljše, ako se naša valuta čim prej popravi in stabilizira. Čehi imajo v naši agrikulturni državi s še majhno industrijo izbornega kupca, ki ga žele čim bolj navezati nase, tako iz gospodarskih, kakor tudi političnih razlogov. Pri tem pa jim ne more biti vse eno, ali ima njihov kupec slab ali dober denar ter jim mora biti naravno mnogo lažje če na tem, da se naš dinar kolikor moč približa njihovi kroni, kajti tedaj bo njihova industrija lahko zelo racionalno prodajala jugoslaviji mnogo svojih izdelkov. Zaradi našega izvoza v Češkoslovaško pa bi Čehi tudi ne imeli nobene koristi, ako bi zasel dinar med slabe valute, kajti blago, ki ga izvažamo v Češkoslovaško, ima svetovno ceno in ne more nikdar preobčutno varirati od te paritete.

Že zato, ker Češkoslovaška nima interesa na tem, da bi se naša valuta poslabšala, temveč želi ravno obratno, ni bilo verjetno, da je skušala intervenirati na omenjeni način v našo škodo. Poročila, ki prihajajo sedaj iz češkoslovaške republike, nam to potrjujejo. Češkoslovaški bančni urad sploh ni prodal dinarjev na tujih denarnih tržiščih (Curih, Nev-York itd.), ampak je oddajal devize samo doma in samo onim uvoznikom in izvoznikom, ki so jih potrebovali in zahtevali. Da je bilo postopanje državnega bančnega urada popolnoma pravilno, je razvidno tako iz izjave višjega ravnatelja tega urada, Avg. Novaka, kakor tudi iz dejstva, da je češkoslovaški bančni urad ponudil vpogled v svoje knjige v dokaz, da ni oddajal dinarjev ter skušal dinar pritisniti navzdol.

Ako upoštevamo, da mora vsaka država zastopati svoje lastne koristi, predvsem v gospodarskem življenju, bo vsakomur jasno, da bratske Češkoslovaške ne zadeva prav nobena krivda pri krizi dinarja, da so bili vsi tozadevni očitki neupravičeni in da so temeljili samo na neinformiranosti in razumevni nervoznosti vseh slojev.

Padec dinarja je zakrivila v prvi vrsti, kakor že omenjeno spekulacija in pa mahinacije naši državi sovražnih sosedov. Te mahinacije pa je — vedoma ali nevede, v to se danes ne spuščamo — v prav obilni meri podpiral velik del našega opozicijskega časopisja, ki se je zaletaval predvsem v finančnega ministra in njegovo politiko ter s trditvami in podtikani brez argu-

mnetov le še pojačeval tendenciozno izmišljotine inozemskih spekulativov. In posledice tega nelojalnega postopanja niso izostale.

— Vprašanje Južne železnice. V prometnem ministrstvu se vrše te dni konference o vprašanju Južne železnice. To vprašanje bi morale nasledstvene države rešiti do konca prošlega leta. Ker pa na pariški konferenci ni prišlo do sporazuma med interesiranimi državami, je bila rešitev odklonjena do konca januarja t. l. Pri sedanjih posvetovanjih glede Južne železnice v prometnem ministrstvu prevladujeta dve mnenji: eno je, da naša država kupi on del Južne železnice, ki teče po našem ozemlju, drugo pa to, da se jo vzame v najem. Vendar prevladuje prepričanje, da je najbolje, da se to važno železnico kupi. Sicer obstajajo pri tem težave, zlasti materialne narave, poleg tega pa mora naša država premagati silne ovire in intrige, ki jih povzročajo predvsem Italija, potem tudi Avstrija in Madžarska. Pri posvetovanjih, ki se vrše v prometnem ministrstvu, gre pred vsem za to, kako stališče naj zavzame v tem vprašanju naša država na konferenci, ki se bo vršila 5. februarja na Dunaju.

— Zveza Slovenije z morjem. Pod predsedstvom g. dvornega svetnika Fr. Suklje-ja se je vršilo te dni v Ljubljani važno posvetovanje zastopnikov upravnih svetov Dolenjskih železnice, krajevnih železnice Ljubljana — Vrhnika in Kranj — Tržišč glede železniške zveze Slovenije z morjem. Inž. Ant. Kliner je poročal o obeh v poštevh prihajajočih varijantah. Nato je sledila živahna debata, ki so se je udeležili g. Fr. Suklje, inženirja Karl Polak in Milan Suklje, dr. K. Triller in referent. Na posvetovanju je bila končno soglasno sprejeta nastopna resolucija: Upravni svet Dolenjskih železnic, krajevnih železnic Ljubljana — Vrhnika in Kranj — Tržišč so na skupnem posvetovanju o železniški zvezi Slovenije z morjem dne 23. januarja 1923 po referatu gradbenega direktorja g. inž. A. Klinerja in po intenzivni stvarni razpravi soglasno sklenili: a) Država vlada se naproša in pozivlja, da pred končno rešitvijo vprašanja železniške zveze Slovenije z morjem skliče anketo tehniških in gospodarskih strokovnjakov, raztegne svoje študije tudi na progo Kočevje — Brod Moravice ter njej posveti ono pozornost, ki jo zasluži z gospodarskega stališča; b) da se objavi poročilo gradbenega direktorja gosp. inž. A. Klinerja v obliki brošure v slovenskem in srbohrvatskem jeziku.

— Uvoz boljšega tobaka. Ker vlada v naši državi pomanjkanje boljših vrst tobaka, namerava kupiti monopolna uprava v Grčiji 100.000 kg tobaka znamke »Smirna« in 50.000 kg traktirkega tobaka. Iz teh vrst se bodo izdelovale najboljše cigarete.

— Izvoz tobaka. Monopolska uprava je sklenila izvoziti množino tobaka boljše vrste v vrednosti nad 100 milijonov dinarjev.

— Izvoz poljskega krompirja. Na Poljskem imajo pripravljenih 260.000 vagonov lanskega krompirja za izvoz.

Borzna poročila.

Curih, 29. januarja. Berlin 0.01625, Holandija 211.60, New York 536.75, London 24.87, Pariz 33.50, Milan 25.475, Praga 15.50, Budimpešta 0.20375, Beograd 4.50, Bukarešta 2.20, Varšava 0.01625, Sofija 3.30, Dunaj 0.0073, avstrijske krone 0.0074.

Zagreb, 29. januarja. Devize. Dunaj 0.1575—0.16, Berlin 0.33—0.37, Budimpešta 4.40—4.48, Bukarešta 0—54, Italija 535—550, London 537—537.50, New York 113.50—115, Pariz 712.50 do 720, Praga 327.50—331, Švica 2100 do 2175, Varšava 0.35—0.37, Valute. Ameriški dolari 110—112, avstrijske krone 0—0.16, bolgarski levi 0—65, romunski lei 0—45, italijanske lire 525—530.

Beograd, 29. januarja. Devize. Bukarešta 46—48, Berlin 0.35—0.38, Dunaj 0.154—0.155, Budimpešta 4.30—0, Sofija 68—69, Pariz 720—730, Praga 315—320, Ženeva 2110—2150, Milan 535—542, New York 111—113, London 515—525. Valute. Ameriški dolari 109 do 0, romunski lei 48—53.

Sokolski vestnik.

— Ljubljanski Sokol ima svoj redni občni zbor v nedeljo, 4. februarja ob poldesetih v telovadnici Narodnega doma. Članski sestanek za določitev kandidatne liste se vrši danes, 30. jan. zvečer ob poldevetih na galeriji telovadnice.

— Sokol v Višnji Gori. Na rednem občnem zboru 21. t. m. je bil izvoljen za starosta Ant. Zevnik, za podstarosta Iv. Zgonc, za načelnika Ig. Fabjan, za načelnika prosvete Ed. Thurner, za odbornike: Ig. Nadrah, Ig. Bregar, J. Pirnat, A. Planinšek, L. Škrabar in R. Paik.

Sport in turistika.

— Goriška podružnica SPD se je razšla po sklepu svojega izrednega obč. zbora. Člani bivše podružnice dobijo izkaznice v pisarni Slov. planinskega društva, Kralja Petra trg 1.

— Sportni večer S. K. »Slovane« se vrši v sredo, 31. t. m. Začetek ob 20. uri. Vstopnina 10 Din.

— Cvetlična reduta S. K. »Primorje« se vrši v soboto, 3. februarja v Narodnem domu. Predprodaja vstopnic pri g. Sever, Selenburgova ulica.

Drobtine.

Nekdo je prišel k francoskemu pesniku J. Bérangerju (1780—1857) pek in ga prosil, naj mu zloži primerno pesem za njegovo poroko. »Moj Bog,« je dejal pesnik, »to je nemogoče!« — »Kaj nemogoče! Napišite mi kratkoma pesem, potem pa pridite na pojedino!« »Nemogoče,« je ugovarjal pesnik; »že deset let ne zlagam pesmi!« Nevoljno se odgovoril pek: »Nikar ne mislite, da hočem pesem brezplačno« ter je segel v žep. Béranger je odločno izjavil, da ne ustreže njegovi želji. Zvoljni pek pa je

na poročni pojedini pripovedoval svatom, da Béranger mrzi delo in da neče delati niti za denar. — Béranger je bil zelo dobrosrčen in doberljiv. Mlademu italijanskemu pisatelju Angellinu je tako vsak mesec nakazoval podporo. Angellinu pa se je zdela podpora prepičla ter je hodil po podporo dvakrat v teku meseca. Ko ga je Béranger oozoril, da je to malo preveč, se je vročkrvni italijanski pisatelj močno razburil in mu izjavil, da ne potrebuje več njegove podpore, ker je iznašel sredstvo, ki mu bo prinašalo več denarja. Na pesnikovo vprašanje kakšno je to sredstvo, je od-

govoril: »Pisal bom v časopisih proti vašim pesmim!« Béranger je hitro pristavil: »Misel ni napačna. Ker pa še niste popolnoma zmožni francoskega jezika, prinesite svoje članke meni, da jih pred natisom nekoliko opilim!«

Ne pozabite Jugoslovenske Matice!

Glavni urednik: Ivan Podržaj.

Odgovorni urednik: Miha Gaberšek.

Last »Zvezne tiskarne« v Ljubljani.

: Za leto 1923 :

Žepna koledarja

v dveh lično izdelanih oblikah 12x7 in 6x4 cm se dobijo po vseh knjigarnah in trgovinah s papirjem. Koledarja sta lično vezana in tiskana na dobro limenem papirju. Naročila naj se jih direktno pri

Zvezni tiskarni in knjigarni v Ljubljani,
Wolfova ulica št. 1.

Jadranska banka - Beograd

Delniška glavnica: Din 60,000.000. Rezerva: Din 30,000.000.

Podružnice:

Bled	Jesenice	Prevalje
Cavtat	Korčula	Sarajevo
Celje	Kotor	Split
Dubrovnik	Kranj	Šibenik
Ercegnovi	Ljubljana	Tržič
Jelsa	Maribor	Zagreb
	Metković	

AMERIKANSKI ODDELEK.

Naslov za brzojave: JADRANSKA.

Afilirani zavodi:

JADRANSKA BANKA: Trst, Opatija, Wien, Zadar.
FRANK SAKSER STATE BANK, Cortlandt Street 82, New-York City.

BANCO YUGOSLAVO DE CHILE: Valparaiso, Antofagasta, Punta Arenas, Puerto Natales, Porvenir.

Zbirka opernih in operetnih tekstov.

Izšli so sledeči zvezki:

- Štev. 1. Tajnost.
- „ 2. Jenufa.
- „ 3. Seviljski brivec.
- „ 4. Gorenjski slavček.
- „ 5. Mefistofeles.
- „ 6. Prodana nevesta.
- „ 7. Nižava.
- „ 8. Vrag in Katra.

Izdala in založila

„Zvezna tiskarna in knjigarna“
v Ljubljani, Wolfova ul. 1.

Vsak zvezek stane
3 Din.

Časopise, knjige, brošure, tiskovine za urade, občine kakor vsa druga v tiskarsko stroko spadajoča dela izvršuje po zmernih cenah lično in točno

Zvezna tiskarna in knjigarna

v Ljubljani, Wolfova ulica 1.

Urejena je tudi za tisk glasbenih del (sekirice, note).

Za naše malčke!

Najcenejše in najhvalejše darilo našim malim je:

Moj zverinjak

knjiga s 45 slikami in k tem spadajočim besedilom, za pouk in kratek čas Din 5.—.

Moji ljubčki

živalske slike za naše malčke na trdem močno vezanem kartonu Din 8.—.

Mladi slikar

10 tiskanih predlog za porbarvanje z akvarel - barvami ali pastel - barvniki Din 3.—.

Črtnopis

staroznana, vesela družabna igra za zimske večere. 1 igra Din 3.—.

Vse se dobi v

„Zvezni tiskarni in knjigarni“

v Ljubljani, Wolfova ul. 1.

Gradbeno podjetje ing. Đukić in drug Ljubljana

Bohoričeva ulica 20

se priporoča za vsa v to stroko spadajoča dela.

I. JAX & SIN LJUBLJANA

Gospodstvena cesta

priporoča svojo opago zalogo: Pisalni stroji „ADLER“

šivalnih strojev za rodbino in obrt.

Vozna košesa Styria, Dürkopp, Orožno kolo (Waffenrad).

Ceniki zastoni in franko.

Za leto 1923

Za leto 1923

BELEŽNI KOLEDAR

v dveh oblikah: v mapi na mizi ležeč in odprt na mizi stoječ.

Cena v mapi Din 20.—, stoječa oblika Din 18.—.

Dobi se v

„Zvezni tiskarni in knjigarni“

Ljubljana

Wolfova ulica št. 1.

Čevlji tovarnen

Peter Kozina & Ko.

so najboljši in najsolidnejši. Zahtevajte jih povsod!

Glavna zaloga na debelo in drobno

Ljubljana

Breg 20 ter Aleksandrova cesta 1.

Pisma, račune, kuverte, vizitke

in vse za trgovino in obrt potrebne tiskovine izvršuje lično in poceni

Zvezna tiskarna in knjigarna

v Ljubljani, Wolfova ulica 1.

Oglasi

v dnevniku „JUTRANJE NOVOSTI“ bodo dosegli največje uspehe. Upeljali bomo tudi takozvane: **MALE OGLASE**: po kolikor mogoče najnižji ceni, da jih bode vsakdo lahko naročil.

Beležni koledar 1923.

Dobiva se v Zvezni tiskarni v Ljubljani.

Oddelek za dame

P. Magdić, Ljubljana

Oddelek za gospode

Oglasni zavod: J. ZOR NAN-ovo

anončno in reklamno podjetje

Telefon 231 - Ljubljana, Gledališka ulica 2 - Telefon 231

dobavlja oglase za vse tu- in inozemske časopise in revije / Izdaja serij „Stenskih reklamnih načrtov trgovsko-prome nih središč in kopašči kraljestva Srbov, Hrvatov in Slovencev“ / Svojim abonentom nudi dalekosežen popust na podlagi originalnih oglasnih cenikov / Zastopstvo dnevnika „Jugoslavenski Lloyd“ za Slovenijo /

Tekoči račun pri Jadranski banki in Trgovski banki / / / Poštni čekovni račun št. 12.866 v Ljubljani / / /